Verndun heilbrigðisupplýsinga

Arnaldur F. Axfjörð, MRH, EL

Hádegisfundur Ský

Netöryggi er á ábyrgð okkar allra

28. október 2020

Embætti landlæknis
Directorate of Health

Hlutverk embættis landlæknis

- Hlutverk embættis landlæknis er m.a.
  - Hafa almennt eftirlit með rekstri heilbrigðisþjónustu
  - Skipuleggja og halda heilbrigðisskrár á landsvísu
  - Reka lykil net- og upplýsingakerfi fyrir heilbrigðisþjónustu
- Með NIS-lögunum fær embætti landlæknis nú aukið hlutverk
  - Hafa eftirlit, sem eftirlitsstjórnvald, með framkvæmd NIS-laganna vegna rekstraraðila nauðsynlegrar heilbrigðisþjónustu

Embætti landlæknis
Directorate of Health

MRH: Miðstöð rafrænna heilbrigðislausna

- Hlutverk
  - Þróa og innleiða upplýsingatækni í heilbrigðisþjónustu
  - Viðhalda og sjá um stefnu í upplýsingatækni í heilbrigðisþjónustu
  - Þróa og innleiða rafræna sjúkraskrá
  - Þróa og innleiða aðgang einstaklinga að eigin heilbrigðisupplýsingum (Mínar síður Heilsuveru)
  - Þróa og reka íslenska heilbrigðisnetið (Hekla)
  - Hafa eftirlit með öryggi net- og upplýsingakerfa stofnana í heilbrigðisþjónustu
- Markmið
  - Tryggja öruggan aðgang heilbrigðisstarfsmanna að sjúkraskrárupplýsingum
  - Tryggja öruggan aðgang einstaklinga að eigin heilsufarsupplýsingum
  - Stuðla að auknu öryggi og gæðum sjúkraskrárupplýsinga
  - Efla miðlun og úrvinnslu upplýsinga úr rafrænum sjúkraskrárkerfum

HEKLA heilbrigðisnet

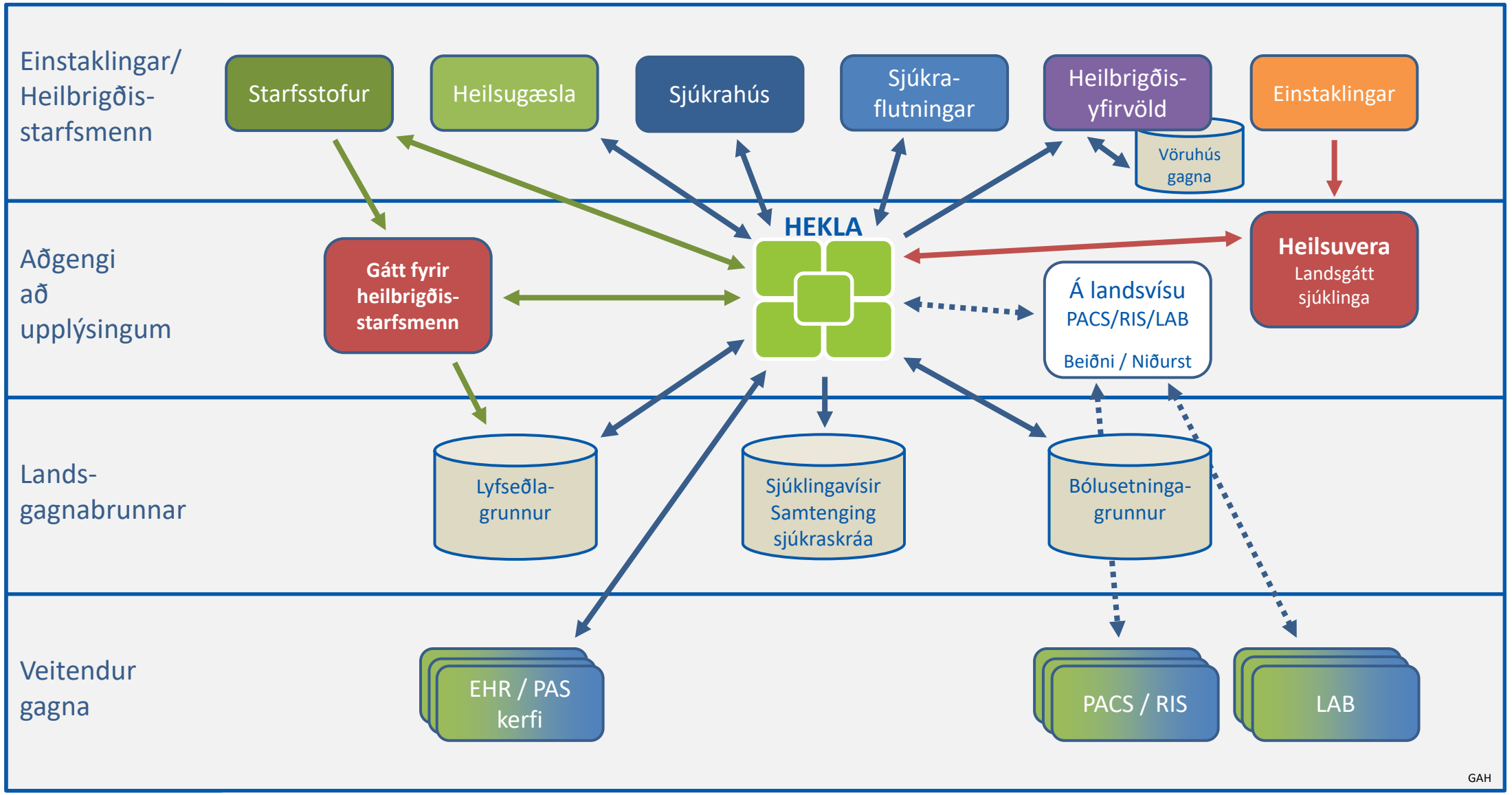

Embætti landlæknis
Directorate of Health

Upplýsingar um heilsufar eru viðkvæmar

… persónuupplýsingar sem varða líkamlegt eða andlegt heilbrigði einstaklings, þ.m.t. ***heilbrigðisþjónustu sem hann hefur fengið****, og upplýsingar um lyfja-, áfengis- og vímuefnanotkun*

- Sjá lög nr. 90/2018 um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga
  - Umtalsverðar sérkröfur um vinnslu viðkvæmra persónuupplýsinga
- Efnislína í tölvupósti getur innihaldið heilsufarsupplýsingar
  - Það þarf ekki mikið til!
- Ógnir í hinum rafrænu heimum eru óvægar og öflugar
  - Ekki sama símtal og myndsímtal!
- **Það er ekki hægt að bæta fyrir óheimila birtingu á heilsufarsupplýsingum!**

Embætti landlæknis
Directorate of Health

Aðgangur með fullri vissu

- Kröfur um sannvottun einstaklinga byggðar á áhættumati
  - Verndun viðkvæmra persónuupplýsinga um heilsufar
- Hæsta fullvissustig við innskráningu
  - Fullvissustig LoA 4 í ISO/IEC 29115:2013 *Entity Authentication Assurance Framework*
  - Fullvissustig „hátt“ í eIDAS-reglugerðinni (ESB 2014/910) og framkvæmdareglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2015/1502

Embætti landlæknis
Directorate of Health

Ekki bara styrkur rafrænna auðkenna

- Þættir fullvissustigs
  - Innritun og skráning (e. enrollment)
  - Umsjón rafrænna auðkenna (e. electronic identification means management)
  - Aðferð við sannvottun (e. authentication mechanism)
  - Stjórnun og skipulag (e. management and organization)

*The **authentication mechanism** implements security controls for the verification of the electronic identification means, so that it is **highly unlikely** that activities such as **guessing**, **eavesdropping**, **replay** or **manipulation of communication** by an attacker with **high attack potential** can subvert the authentication mechanisms.*

Framkvæmdareglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2015/1502

Rafræn vottorð – rafræn skilríki

- Einu rafrænu auðkennin sem uppfylla LoA 4 og fullvissustig „hátt“
- Mikilvægt að byggja réttindi (e. authorization) á sannvottun (e. authentication)
- Makaheilkennið er verulegt áhyggjuefni
  - Of algengt að fólk slái inn PIN til að annar einstaklingur komist inn
  - Ef símanúmer er ekki rétt þá er hætta á að aðgangur sé veittur í nafni annars einstaklings

Embætti landlæknis
Directorate of Health

Mismunandi kröfur til öryggisstýringa

- Samtengingar sjúkraskrárkerfa
- Tengingar við Heilsuveru
- Tengingar við Heklu
- Tengingar við gáttir MRH
  - Lyfjaávísanagátt
  - Bólusetningar
- Fjarheilbrigðisþjónusta
  - Fyrirmæli landlæknis um upplýsingaöryggi við veitingu fjarheilbrigðisþjónustu

Embætti landlæknis
Directorate of Health

Kröfur um öryggi í fjarheilbrigðisþjónustu

Fyrirmæli landlæknis um upplýsingaöryggi við veitingu fjarheilbrigðisþjónustu

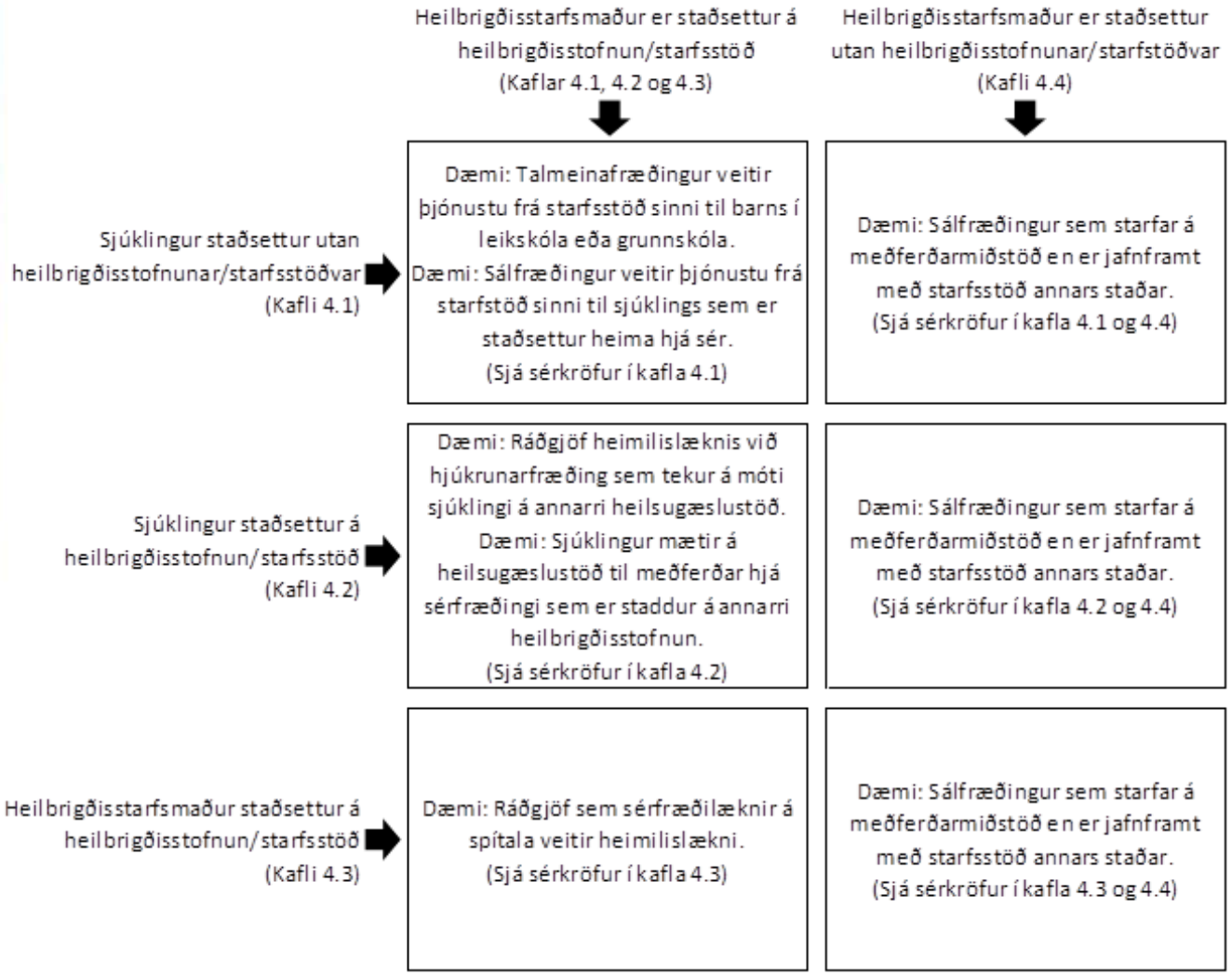

Heilbrigðisþjónusta þar sem ***samskiptatækni*** *er notuð til að veita þjónustu og sjúklingur og þeir heilbrigðisstarfsmenn sem koma að meðferðinni* ***eru ekki staddir á sama stað****.*

Embætti landlæknis
Directorate of Health

Kröfur um öryggi í fjarheilbrigðisþjónustu

- Kröfur embættisins snúa að rekstraraðilum heilbrigðisþjónustu – ekki beint að aðilum sem þróa og selja lausnir
- Rekstraraðila ber að skila staðfestingu á öryggisúttekt þess kerfis sem verður notað
  - Óháður viðurkenndur sérfræðingur í netöryggi
  - Úttekt á bæði tæknilegum og skipulagslegum stýringum
- Athugið: Embætti landlæknis vottar ekki lausnir!

Embætti landlæknis
Directorate of Health

NIS lögin

Lög nr. 78/2019 um öryggi net- og upplýsingakerfa mikilvægra innviða

Stuðla að öryggi og viðnámsþrótti net- og upplýsingakerfa mikilvægra innviða

- Nauðsynleg þjónusta rekstraraðila
  - Nauðsynleg fyrir viðhald mikilvægrar samfélagslegrar og efnahagslegrar starfsemi
  - Veiting háð net- og upplýsingakerfum
  - Atvik hefðu verulega skerðandi áhrif á veitingu þjónustu
- Ráðherra heldur opinbera skrá yfir rekstraraðila nauðsynlegrar þjónustu

Embætti landlæknis
Directorate of Health

NIS reglugerðin

Reglugerð nr. 866/2020 um öryggi net- og upplýsingakerfa rekstraraðila nauðsynlegrar þjónustu

- Markmið
  - Tryggja samfellda virkni og áfallaþol nauðsynlegrar þjónustu með því að kveða nánar á um lágmarkskröfur til umgjarðar net- og upplýsingakerfa
  - Tryggja samhæfð viðbrögð við ógnum og atvikum í net- og upplýsingakerfum
- Innihald
  - Almenn ákvæði
  - Þjónusta sem teljast skal nauðsynleg
  - Lágmarkskröfur um áhættustýringu og ráðstafanir
  - Skipulagslegar og tæknilegar ráðstafanir
  - Viðhald, viðbragðsáætlun, innra eftirlit og atvikatilkynningar
  - Eftirlit, samræmi og viðurlög

Heilbrigðisþjónusta

7. gr. reglugerðar nr. 866/2020

Með þjónustu sem skilgreind er sem mikilvæg samfélagsleg og efnahagsleg starfsemi á sviði heilbrigðisþjónustu er átt við

a. bráða- og slysamóttöku;
b. heilsugæslu og sjúkrahúsþjónustu;
c. heilbrigðisstofnanir og starfsstofur heilbrigðisstarfsmanna með sjúkrarýmum;
d. heimahjúkrun;
e. sjúkraflutninga;
f. lyfjabúðir þar sem að minnsta kosti 27.500 lyfjaávísanir eru afgreiddar á ári;
g. lyfjabúðir utan höfuðborgarsvæðisins þar sem að minnsta kosti 10.000 lyfjaávísanir eru afgreiddar á ári;
h. lyfjabúðir og lyfsölur sem einar þjóna tilteknum byggðalögum og
i. lyfjaheildsölur (birgðastöðvar fyrir lyf);

sem falla undir heilbrigðisþjónustu samkvæmt lögum nr. 40/2007 um heilbrigðisþjónustu, lyfjalög nr. 100/2020 sem taka gildi 1. janúar 2021 og lyfjalög nr. 93/1994 fram að þeim tíma.

Embætti landlæknis
Directorate of Health

Takk fyrir!

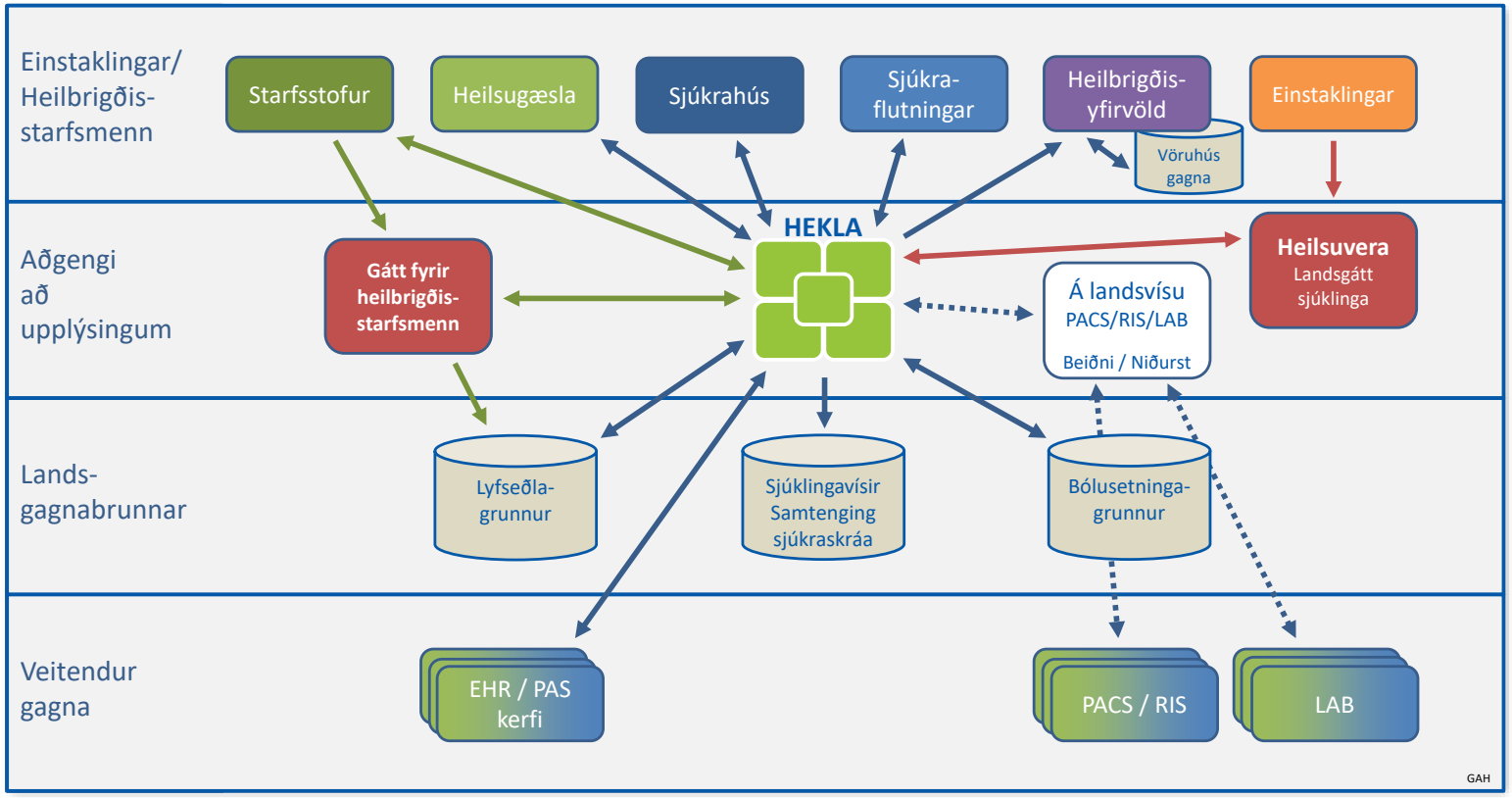

Arnaldur F. Axfjörð
Verkefnastjóri öryggismála
Miðstöð rafrænna heilbrigðislausna
Embætti landlæknis
Katrínartún 2, 105 Reykjavík
Sími 510 1900
www.landlaeknir.is

Embætti landlæknis
Directorate of Health

ÁBYRGÐ – VIRÐING - TRAUST